

PENTRU UN PARTENERIAT EFICIENT PROFESOR-ELEV ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Natalia ZAGORNEAN,

*profesor la Centrul de excelență în medicină și farmacie
„Raisa Pacalo”, grad didactic I*

Summary:

In the context of implementing student-centred learning focused on competence formation, it is necessary to discuss in the pedagogical area about different types of teaching methods and to seek applicable solutions to the problems that arise. The changing roles of today's teachers and encouraging students to take more responsibility for their learning, brings a new breath in the current educational process. But we cannot move ahead unless we have enough multidisciplinary and interdisciplinary prepared teachers, who will demonstrate more advanced professional skills and abilities. We won't be able to get the expected results as long as the mentality of students and parents will not change. Although, the roles of today's teachers and students as subjects of education, have already started changing.

Keywords: *student-centred learning, competency-based learning, student as subject of education, new roles for teacher*

*Motto: „Nu-i înveți pe alții ceea ce vrei, nu-i înveți ceea ce știi,
ci îi înveți ceea ce ești...” (J. Jaurès)*

Profesorul și elevul de azi sunt doi actanți ai procesului educațional, parteneri și subiecți ai demersului didactic a căror relație se bazează pe valorile societății actuale: libertate, responsabilitate, acceptarea ideii că relația se construiește bilateral.

Conform teoriei constructiviste, relația profesor-elev poate fi construită prin diverse modalități și tipuri de parteneriat, prin experiențe parcurse în comun.

Relația eficientă **Profesor ↔ Elev** poate fi de colaborare, cooperare, conlucrare, de tip sinergic sau de tip integrativ.

Elevul sensibil, receptiv, deschis spre colaborare și instruit va răspunde pozitiv la demersurile instructiv-formative ale profesorului, astfel se va dezvolta o relație bazată pe sinergie. Elevul mai puțin instruit, reticent și/sau indiferent la abordarea delicată a cadrului didactic va avea nevoie de anumite intervenții educative-explicative, de motivație a necesității de colaborare și cooperare cu profesorul, de argumentare a beneficiilor unui parteneriat bilateral.

Rolurile profesorului în învățământul actual sunt multiple:

Profesorul–conceptor și proiectant al curriculei, al instrumentelor curriculare, al activităților didactice și extradidactice în diversitatea acestora aplică instrumente didactice adecvate formării la elevi a competențelor și abilităților specifice unității de curs.

Profesorul-organizator al activităților didactice, al studiului individual, al activităților extradidactice, în cadrul cărora cunoștințele pot fi acumulate și aplicate creativ.

Profesorul-psiholog, cunoscător al particularităților caracterelor umane, potențator al motivării elevilor pentru a-și forma propriul stil de învățare, pentru a persevera în găsirea căilor și remediilor individuale întru atingerea scopurilor propuse. În acest demers îi vor fi utile inteligențele multiple, care ajută la identificarea talentelor, a capacităților individuale. Cunoașterea discipolului, a intențiilor și a aspirațiilor lui, a preferințelor și căilor facile de obținere dorințelor, a talentelor sau/și a neajunsurilor, a frustrărilor și anxietăților – toate acestea pentru un cadru didactic profesionist ar deschide calea spre sufletul și, de ce nu, spre inima elevului.

Profesorul –administrator al procesului de învățare al elevilor pe care îi are în grijă.

Profesorul-identificator al stilurilor preferate de învățare a elevului (vizual, auditiv, practic/kinetic). Cadrul didactic propune un chestionar privind identificarea stilurilor lor de învățare. Mai mult, profesorul poate propune elevilor un Ghid de lucru metodologic specific stilului preponderent al activității de învățare.

Profesorul–promotor al principiilor învățării eficiente și al stilurilor actuale de învățare.

Profesorul–ghid, îndrumător al elevului în parcursul personal de formare profesională.

Profesorul–facilitator al formării individuale al celui care învață, favorizând interacțiunea.

Profesorul–formator de opinie în diverse situații socioprofesionale.

Profesorul–bun comunicator, interlocutor, partener de încredere.

Profesorul–antrenor al abilităților elevului.

Profesorul–consultant și consilier al formării profesionale inițiale a elevului.

Profesorul–stimulator al formării abilităților de autoinformare, autoformare, autoevaluare ale viitorilor farmaciști.

Este necesară formarea la elevi a capacității de autoevaluare pe baza raportării rezultatelor obținute la obiectivele lecțiilor și la criteriile de apreciere. Ca metode și tehnici de autoevaluare se pot folosi: instruirea programată care oferă posibilitatea confruntării imediate a răspunsurilor, testele de cunoștințe și deprinderi aplicate după lecții și capitole, autonotarea, autocorectarea, notarea reciprocă, corectarea reciprocă și metoda aprecierii obiective a personalității (antrenarea întregului colectiv al clasei în vederea formării unor reprezentări cât mai complete despre posibilitățile fiecărui elev în parte și tuturor la un loc).

Profesorul-pasionat de profesia sa poate să transmită prin comportamentul său dragostea de profesia aleasă.

Profesorul-diriginte – moderatorul dezvoltării continue a personalității viitorului specialist medical.

Profesorul-evaluatorul parcursului și rezultatelor formării profesionale al elevului.

Profesorul ca personalitate-model cu calități manifestate în comunicarea cu elevul exercită un impact formativ pregnant asupra personalității elevului. Modelul cadrului didactic își pune amprenta asupra formării discipolilor în general, dar și în particular fiecare elev rămâne impresionat de anumite calități ale profesorului, pe care și le cultivă în cursul studiilor profesionale.

Din acestea și din alte considerente de ordin moral-civic, cadrul didactic în post-modernism nu mai poate fi doar furnizor de informații, pentru aceasta sunt suficiente surse informaționale, și doar evaluator al reproducerii informațiilor de către elev.

Prin urmare, profesorul de astăzi trebuie să fie multilateral și multiaspectual format pentru a face față cerințelor mereu crescânde ale tinerei generații.

În cadrul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de astăzi sunt prevăzute ore pentru studiul individual ghidat de profesor. În scopul organizării eficiente a învățării subiectelor, s-a elaborat și un Regulament special cu distribuirea rolurilor profesorului și ale elevului.

Rolul profesorului:

1. Să ofere elevilor subiectele și sarcinile/produsele de elaborat în cadrul studiului individual pe întreg semestrul.
2. Să ofere elevilor criteriile de evaluare a produselor elaborate.
3. Să prezinte elevilor orarul orelor de evaluare a produselor elaborate.
4. Să explice elevilor posibilitatea de a prezenta produsele elaborate online sau în cadrul orelor de evaluare.
5. Să elaboreze și să pună la dispoziția elevilor Ghiduri/suporturi pentru studiul individual.
6. Să elaboreze și să propună elevilor tehnici eficiente de studiu individual, modele didactice formative eficiente, instrumente pentru autoformare și autoevaluare etc.
7. Să recomande elevilor bibliografia actuală.
8. Să verifice proiectele, eseurile, referatele, rapoartele, portofoliile, studiile de caz, elaborate de către elevi etc.

Rolul elevului:

1. Să fie motivat pentru învățare.
2. Să fie curios, perseverent, responsabil, autocritic, un factor activ al instruirii și educării sale.

3. Să-și traseze obiective personale concrete.
4. Să studieze bibliografia recomandată de profesor.
5. Să înțeleagă procesul de învățare.
5. Să elaboreze corect, creativ și la timp produsele selectate din cele propuse de profesor.
6. Să utilizeze Ghidurile/suporturile studiului individual propuse de profesor.
7. Să-și dezvolte abilități de autoevaluare.
8. Să-și formeze un stil propriu de învățare, valorificând stilurile preferate de învățare (vizual, auditiv, practic / kinetic).
9. Să-și exprime puncte de vedere proprii referitoare la o problemă.

Noi susținem avansarea treptată a studiului individual ghidat de profesor spre studiul individual autonom pe parcursul întregii vieți.

În concluzie, asumarea și realizarea conștientizată a rolurilor profesorului și ale elevului în parteneriat pe întreg parcursul procesului educațional, cu certitudine, ar asigura succesul final atât al cadrului didactic implicat, cât și cel al elevului-partener al profesorului și subiect al educației actuale. Oferta pedagogică a cadrului didactic actual poate fi generoasă în cazul când profesorul lucrează sistematic asupra propriei personalități este ancorat adânc în realitate, în general, și în realitatea pedagogică, în particular.

Bibliografie selectivă:

1. Otilia Dandara, Svetlana Constantinov ș.a. *Pedagogie*. Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2010.
2. Constantin C. Cucos, Nicoleta Laura Popa. *Educația în societatea cunoașterii: globalizare, internaționalizare, informatizare, Psihopedagogie*. Iași: Polirom, 2009.
3. Vladimir Guțu (coord.), Otilia Dandara ș.a. *Educația centrată pe cel ce învață. Ghid metodologic*. Chișinău: CEP USM, 2009.
4. Elena Joița. *Instruirea constructivistă - o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Aramis, 2006.
5. Tatiana Callo, Aliona Paniș ș.a. *Educația centrată pe elev*. Ghid metodologic. Chișinău: Print-Caro, 2010.
6. Tatiana Callo, Adrian Ghicov. *Elemente transdisciplinare în predare*. Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Chișinău: Știința, 2007.
7. Tatiana Cartaleanu, Olga Cosovan ș.a. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2008.